

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФИНАНСОВО – СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ПРАВНИ НАУКИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “СЪДЕБНИ ЕКСПЕРТИЗИ”;

ЗА СПЕЦ: „Бизнес икономика“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 7;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	180	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Галина Йолова)

2. ....
(ас. Ивайла Димитрова)

Ръководител катедра: .....
„Правни науки“ (доц. д-р Андриана Андреева)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната програма “Съдебни експертизи” разглежда общитеоретичните въпроси на съдебната експертиза;назначаването, подготовката и извършването на съдебната експертиза;проверката и оценката на експертното заключение;правата и задълженията на експерта, правните основания за отвод и за замяна на един експерт с друг; практико-приложните въпроси, отнасящи се до отделните видове съдебни експертизи. Изучава се законата и подзаконвата нормативна уредба на съдебната експертиза, статута и правоспособността на вещото лице.

В съответствие със съвременните условия на обществена неудовлетвореност от състоянието на съдебната система и на обективната необходимост от повишаване нивото на професионалната подготовка на вещите лица, настоящата учебна програма има за цел да се подготвят компетентни специалисти за извършване на икономически експертизи.

Акцентира се на изучаване правната характеристика и правния режим на назначаване, подготовка и оценка на съдебноикономическите и другите съдебни експертизи.

Преподаването на учебната дисциплина и учебната програма са органически свързани с важната роля на експертизите на съдопроизводството. Очакваните резултати от лекционния курс включват овладяване на необходимите знания за правната същност на експертизата, практико-приложните въпроси, отнасящи се до отделните видове съдебни експертизи, както и изискванията и статута на вещото лице и експерта.

Целта на обучението е бъдещите икономисти да притежават необходимата компетентност за работа като вещи лица в наказателния, гражданския, административния и арбитражния процес. Това е основание за включването им в списъците на вещите лица по икономически експертизи за различните региони на страната, както и възможността да бъдат ангажирани и като консултанти по икономически въпроси в различни видове съдебни процедури.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. Съдебни експертизи. Правна същност и особености.		3	3	
1.1.	Същност и особености на съдебната експертиза. Нормативна уредба на съдебната експертиза в гражданското и в наказателното право. Общи принципи и различия.			
1.2.	Значение на съдебната експертиза за събиране и проверка на доказателства по делото. Предмет, методи и система. Връзка с други науки.			
ТЕМА 2. Видове съдебни експертизи в България. Правен режим. Класификационни критерии. Характеристика на отделните видове експертизи.		3	3	
2.1.	Състезателна съдебна експертиза. Правна характеристика. Контрадикторна и контролирана съдебна експертиза.			
2.2.	Особености на колективната съдебна експертиза и принципа на състезателната експертиза. Сравнение.			
ТЕМА 3. Назначаване на съдебна експертиза. Органи, компетентност, актове.		3	3	
3.1.	Назначаване на съдебна експертиза в наказателното производство- правна характеристика. Особеност на назначаването на експертизата в досъдебното производство и в съдебното следствие. Съдържание на решението за назначаване- правни изисквания.			

3.2.	Назначаване на съдебната експертиза в гражданското и административното производство. Съдържание на решението /определението/ за назначаване- правни изисквания.			
3.3.	Общи черти и различия на правната уредба на експертизата в наказателното, гражданското и административното производство.			
ТЕМА 4. Назначаване на допълнителна и повторна съдебна експертиза. Правни основания. Особенности в сравнение с назначаване на основната /първоначалната/ експертиза.		2	2	
4.1.	Същност на допълнителната и на повторната експертиза. Основания.			
4.2.	Особености и разграничение между първоначалната, допълнителната и повторната експертиза.			
ТЕМА 5. Назначаване на колективна и комплексна експертиза. Правни основания. Особенности в сравнение с еднородната и едноличната експертиза.		2	2	
5.1.	Същност на колективната и на комплексната експертиза. Основания			
5.2.	Особености и разграничение между едноличната, колективната, еднородната и комплексната експертиза.			
ТЕМА 6. Съдебни експерти. Правно положение. Принципи за избор на експертите според правната уредба в НПК и ГПК. Списъци на експертите. Значение и процедура на съставяне.		3	3	
6.1.	Права и задължения на експертите/вещите лица/. Правна характеристика.			
6.2.	Правоспособност, вписване и отговорност на вещите лица.			
6.3.	Отказ на експерта да извърши възложената му експертиза. Правни основания и правни последици. Отводи на експертите - правни основания. Заместване на един експерт с друг - правна характеристика на процедурата.			
ТЕМА 7. Подготовка и извършване на съдебната експертиза - правна уредба и характеристика . Задължения на следователя, дознателя, прокурора и съда. Задължения на експерта. Връзка и взаимодействие.		1	1	
ТЕМА 8. Експертно заключение-правна същност и доказателствено значение. Съдържание на експертното заключение .		3	3	
8.1.	Експертно заключение при допълнителна, повторна и комплексна експертиза. Правни изисквания към експертното заключение на колективната експертиза. Хипотези.			
8.2.	Действия на следователя, дознателя, прокурора и съда след получаване на експертното заключение - правна характеристика. Проверка и оценка на експертното заключение. Правни последици.	2	2	
ТЕМА 9. Приемане на експертното заключение. Фактическо и процесуално приемане. Правна характеристика.				
ТЕМА 10. Съдебно-счетоводна експертиза. Обща характеристика. Правно значение и приложно поле в наказателното и гражданското производство. Особенности на правния режим.		2	2	
10.1.	Обща характеристика и правно значение на съдебно-счетоводната експертиза.			
10.2.	Приложно поле в различните съдебни производства. Особенности.			
ТЕМА 11. Съдебно-финансово-икономическа експертиза. Обща характеристика. Правен режим. Особенности в сравнение с другите съдебни експертизи.		2	2	
11.	Обща характеристика и правно значение на финансово-			

1.	икономическата експертиза.			
11. 2.	Особености и приложно поле на финансово-икономическата експертиза. Разграничение от други видове експертизи.			
ТЕМА 12. Съдебностокова експертиза. Обща характеристика. Приложно поле.		1	1	
ТЕМА 13. Гражданска, административна и наказателна отговорност на вещото лице. Основания и реализиране на отговорността.		3	3	
13. 1.	Основания и предпоставки за възникване на гражданска и административна отговорност на вещото лице.			
13. 2.	Наказателна отговорност на вещото лице. Престъпни състави.			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Тест и писмен въпрос		
1.2.	Литературен обзор		
1.3.	Домашна работа - писмена по зададена конкретна задача		
1.4.	Работа с нормативни актове		
1.5.	Сравнителноправни изследвания		
Общо за семестриален контрол:			
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит - класически писмен с 2 изтеглени на лотариен принцип въпроса		
Общо за сесиен контрол:			
Общо за всички форми на контрол:		8	180

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

- 1.Цанков, П., Коцева,Е. и колектив, Съдебни експертизи , изд. „Черноризец Храбър“, 2012 г.
- 2.Беленски,Р. Съдебни експертизи. Кратък курс/Второ допълнено издание, С., 2012 г.
- 3.Кунчев, Й., Криминалистика от А до Я, Сиела, 2013 г.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Цанков, П., Ангелова, А., Тончева, Р., Димитрова, И. – Организация на съдебната експертиза, В., 2014 г.
2. Коцева, Е., и др. – Съдебни експертизи, В., 2012 г.
3. Георгиев, Л., - Казуси по криминалистика и по съдебни експертизи, Феня, 2012 г.
4. Димитрова,И., Относно навлизането на частната съдебна експертиза в правораздавателната дейност.// Доклад в Конференция „ Науката в полза на обществото“ на Съюза на учените – Варна, 26.10.2013 г., публ. в Известия на Съюза на учените-Варна, серия „ Хуманитарни науки“, ISSN 1310-6376, кн.1/2013 г., стр. 47-53.